

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 13/2009 vp

Hallituksen esitys laeiksi kuluttajansuojalain 7 luvun, rikoslain 36 luvun 6 §:n ja korkolain 4 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 19 päivänä toukokuuta 2009 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi kuluttajansuojalain 7 luvun, rikoslain 36 luvun 6 §:n ja korkolain 4 §:n muuttamisesta (HE 64/2009 vp).

Eduskunta-aloitteet

Esityksen yhteydessä valiokunta on käsitellyt seuraavat aloitteet:

- lakialoitteen laiksi kuluttajansuojalain 7 luvun 4 ja 4 a §:n muuttamisesta (LA 56/2007 vp — Ulla-Maj Wideroos /r ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 10 päivänä lokakuuta 2007,
- lakialoitteen laiksi Rahoitustarkastuksesta annetun lain 4 §:n ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 26 §:n muuttamisesta (LA 103/2007 vp — Miapetra Kumpula-Natri /sd ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 17 päivänä lokakuuta 2007,
- toimenpidealoitteen pikaluottotoiminnan käytäntöjen muuttamisesta (TPA 59/2007 vp — Paavo Arhinmäki /vas), joka on lähetetty valiokuntaan 21 päivänä joulukuuta 2007,
- toimenpidealoitteen pienlainoja myöntävien yritysten toiminnan selvittämisestä (TPA 17/2008 vp — Antti Kaikkonen /kesk), joka on lähetetty valiokuntaan 22 päivänä huhtikuuta 2008.

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon (LaVL 12/2009 vp). Lausunto on tämän mietinnön liitteenä.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Katri Kummoinen ja tutkija Sofia Aspelund, oikeusministeriö
- vanhempi hallitussihteeri Tarja Kotkavuo, valtiovarainministeriö
- lakimies Ilse Lampela, Finanssivalvonta
- johtaja Anja Peltonen, Kuluttajavirasto
- johtava asiantuntija Reima Letto, Finanssialan Keskusliitto
- toiminnanjohtaja Kari Kuusisto, Suomen Pienlainayhdistys ry
- talous- ja velkaneuvoja Tomi Nummela ja talous- ja velkaneuvoja Elvi Oikarinen, Velkaneuvonta ry
- perintäpäällikkö Minna Markkanen, Takuusäätiö.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry (ASML)
- Suomen Kuluttajaliitto ry
- Vantaan kaupunki, Sosiaalinen luototus.

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi kulutusluottoja koskevaa kuluttajansuojalain 7 lukua, luottokiskontaa koskevaa rikoslain säännöstä ja korkolain säännöstä viivästyskoron määrästä. Esityksen pääasiallisena tavoitteena on vähentää niin sanottujen pikaluottojen tarjonnassa esiintyneitä ongelmia.

Esityksen mukaan myös pieniä ja lyhytaikaisia luottoja markkinoitaessa olisi ilmoitettava luoton todellinen vuosikorko. Näin parannettaisiin kuluttajan mahdollisuuksia saada asianmukaista tietoa pikaluottojen ja muiden lyhytaikaisten luottojen hinnasta. Samalla helpotettaisiin hintavertailua näiden ja muiden luottojen välillä. Lisäksi väärinkäytösten ehkäisemiseksi kuluttajansuojalain 7 lukuun lisättäisiin säännös luotonantajan velvollisuudesta todentaa lainanhakijan henkilöllisyys huolellisesti. Harkitsemattoman luotonoton vähentämiseksi lukuun lisättäisiin myös säännös, jolla kiellettäisiin kulutusluottosopimuksen nojalla myönnettävien varojen välitön maksaminen kuluttajalle silloin, kun luottoa haetaan ja se myönnetään myöhään illalla tai yöllä.

Luottokiskontaa koskeva rikoslain säännös ajanmukaistettaisiin. Koron ja muiden perittävien kustannusten kohtuuttomuutta arvioitaisiin suhteessa luotonantajan suoritukseen ottaen huomioon säännöksessä luetellut, koron suuruuteen tavanomaisesti vaikuttavat seikat. Uudistus on tarpeellinen luottomarkkinoilla tapahtuneen kehityksen vuoksi.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi korkolain säännöstä, jossa mahdollistetaan lakisääteistä viivästyskorkoa korkeamman koron periminen niissä tilanteissa, joissa luottoajalta maksettava korko on ollut suurempi kuin lakisääteinen viivästyskorko. Tavoitteena on helpot-

taa maksuvaikeuksiin joutuneiden kuluttajien asemaa ja ehkäistä ylivelkaantumista.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan noin kolme kuukautta niiden hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen. Muutokset sopimusoikeudellisissa säännöksissä vaikuttaisivat lakien voimaantulon jälkeen tehtäviin sopimuksiin.

Lakialoitteet

Lakialoitteessa LA 56/2007 vp ehdotetaan kuluttajansuojalakia muutettavaksi niin, että luotonantaja on aina velvollinen ilmoittamaan lainan todellisen vuosikoron ja muut kustannukset.

Lakialoitteessa LA 103/2007 vp ehdotetaan, että Rahoitustarkastuksesta annettuun lakiin lisätään säännös, jonka mukaan Rahoitustarkastuksen olisi pidettävä rekisteriä vakuudettomia ja alle kolmen kuukauden pituisia pikaluottoja tarjoavista yrityksistä ja valvottava niiden toimintaa.

Toimenpideoitteet

Toimenpideoitteessa TPA 59/2007 vp ehdotetaan hallituksen ryhtyvän toimenpiteisiin, että pikaluottoyrityksillä olisi rekisteröintipakko, että luottojen myöntäminen olisi luvanvaraista ja että pikaluottoyritykset olisivat Rahoitustarkastuksen valvonnassa. Lisäksi pikaluottoja tarjoavien olisi ilmoitettava luoton todellinen vuosikorko, rajoitettava luottojen vuorokautista myöntämisaikaa ja tunnistettava luotonhakija. Luotoille olisi määriteltävä myös kohtuullinen kulu- ja korkokatto.

Toimenpideoitteessa TPA 17/2008 vp ehdotetaan, että hallitus selvittäisi Suomessa toimivien pienlainayritysten määrän ja laajuuden sekä tarkastelisi toiminnan lainmukaisuutta ja eettisyyttä. Tarvittaessa hallituksen olisi valmisteltava lainsäädäntöä epäkohtien korjaamiseksi.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Talousvaliokunta ehdottaa, että lakiehdotukset hyväksytään 1. lakiehdotukseen tehdyin teknisluontoisin muutoksin ja että laki- ja toimenpideoitteet hylätään.

Kulutusluottojen tarjonnan sääntelyllä pyritään vähentämään erityisesti pikaluottojen tarjonnassa esiintyneitä ongelmia. Luottojen vaihtoon saatavuus ympäri vuorokauden johtaa usein harkitsemattomaan velkaantumiseen ja velkojen kasaantumiseen. Ylivelkaantuminen aiheuttaa sosiaalisia ongelmia ja tulee yhteiskunnalle kalliiksi. Talous- ja velkaneuvonta on ylityöllistetty, tuomioiden määrä on lisääntynyt ja perintään päätyvien saatavien määrä kasvaa.

Pikaluototuksen kehityksestä ja maksuhäiriöistä

Kuluttajaviraston keräämien tietojen mukaan pikavippejä tarjotaan 74 markkinointinimellä. Joillakin pikavippiyrityksillä on käytössään useita markkinointinimiä. Voimassa olevan lain-säädännön mukaan pikavippiyrityksiä ei rekisteröidä, joten Kuluttajavirastolla ei ole yritysten lukumäärästä täysin kattavaa tietoa.

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2008 uusia pikaluottoja myönnettiin 188 miljoonaa euroa, yhteensä yli miljoona kappaletta. Keskimääräinen pikavippi oli vuoden loppupuolella 204 euroa, kun se vuoden alussa oli 159 euroa. Vipin takaisinmaksuaika oli 28 päivää, ja kulut olivat keskimäärin 23 prosenttia lainapääomasta. Pikavippialan 50 yrityksen luottokanta oli vuoden lopussa yhteensä 28 miljoonaa euroa.

Tilastokeskuksella oli vuoden 2009 toisella neljänneksellä 56 tilastoitua pikavippiyritystä, joka oli neljä enemmän kuin edellisellä neljänneksellä. Vuoden 2009 toisen neljänneksen aikana uusia pikaluottoja myönnettiin kotitalouksille vajaat 58 miljoonaa euroa, yhteensä yli 290 000 kappaletta. Euromääräinen volyyymi kasvoi edelliseen neljännekseen verrattuna vajaan prosentin ja kappalemääräinen volyyymi neljä prosenttia. Keskimääräinen pikavippi oli vuo-

den 2009 toisella neljänneksellä suuruudeltaan hieman edellistä neljänestä pienempi, 198 euroa. Pikavippien takaisinmaksuaika oli keskimäärin 29 päivää. Pikavippinottajat maksoivat ottamistaan lainoista yhteensä runsaat 15 miljoonaa euroa erilaisia kuluja. Kulut olivat siten keskimäärin 27 prosenttia myönnetystä lainapääomasta.

Luottotietorekisteriä ylläpitävän Suomen Asiakastieto Oy:n mukaan yksityishenkilöiden taloudelliset ongelmat näkyvät selvästi vuoden 2009 tammi—kesäkuun maksuhäiriömerkintöjen määrässä. Yksityishenkilöille tulleiden uusien merkintöjen määrä oli reilut 330 000 kappaletta, nousua 17 prosenttia. Maksuhäiriöitä oli kesäkuun lopussa 300 000 henkilöllä, noin 7 prosentilla yli 18-vuotiaista suomalaisista. Häiriöt kasaantuvat usein samoille henkilöille, keskimäärin noin 6 merkintää/henkilö.

Kulutusluotoista aiheutuneet yksipuoliset tuomiot ovat lisääntyneet lähes 12 prosentilla, noin 24 000 kappaleella. Kulutusluottoihin sisältyvistä pikavipeistä johtuneiden yksipuolisten tuomioiden määrä on kasvanut tänä vuonna noin 11 000:lla. Nämä maksuhäiriöt painottuvat edelleen nuorille 18—24-vuotiaille (n. 36 %), vaikka heidän osuutensa on hieman pienentynyt. Uusien kulutusluottohäiriöiden määrä on kaksinkertaistunut vuodesta 2008.

Todellinen vuosikorko

Talousvaliokunta pitää myönteisenä, että pikaluottoja ja lyhytaikaisia hyödykesidonnaisia luottoja markkinoitaessa on ilmoitettava todellinen vuosikorko. Todellinen vuosikorko saadaan laskemalla luoton korko ja muut luoton johdosta perittävät maksut vuosikorkona luoton määrälle lyhennykset huomioon ottaen. Todellisen vuosikoron ilmoittamisvelvollisuus antaa kuluttajalle mahdollisuuden vertailla erilaisia luottoja keskenään asiallisiin tietoihin perustuen. Valiokunta toteaa, että laki ei estä vastaisuudessaakaan luotonantajaa ilmoittamasta luoton kustannuksia myös euromääräisesti.

Tunnistaminen

Lakiehdotuksen mukaan luotonantajan on todennettava luottoa hakevan henkilöllisyys huolellisesti ennen kulutusluottosopimuksen tekemistä. Jos henkilöllisyys todennetaan sähköisesti, todentamisessa on käytettävä laissa säädetyt vaatimukset täyttävää tunnistusmenetelmää.

Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että väärinkäytösten estämiseksi henkilöllisyys todennetaan luotettavasti. Suomen Pienlainayhdistyksen talousvaliokunnalle antaman tiedon mukaan tunnistamisvirheitä tapahtuu yksi 5 000 myönnettyä lainaa kohti. Kun esimerkiksi vuonna 2008 pikaluottoja myönnettiin noin miljoona kappaletta, tunnistamisvirheitä tapahtuu noin 200 kertaa vuodessa. Vaikka henkilöllisyyden todentamisessa tapahtuneet virheet ovat luotonantajan vastuulla, väärinkäytöksistä aiheutuu kuitenkin tarpeetonta haittaa ja harmia niille, joiden nimiin luotto on otettu.

Varojen suorittaminen kuluttajalle

Lakiehdotuksen mukaan, jos kulutusluottoa haetaan ja se myönnetään kello 23:n ja 7:n välisenä aikana, varat saa suorittaa kuluttajalle vasta kello 7:n jälkeen. Säännöksen soveltuminen edellyttää, että sekä kulutusluoton hakeminen että sen myöntäminen tapahtuvat samana yönä tuona aikana. Sääntely ei estä luotollista asiointia esimerkiksi verkkokaupassa taikka luottokortin tililuoton käyttöä.

Talousvaliokunta pitää ehdotettua sääntelyä asianmukaisena. Maksurajoituksella hillitään harkitsematonta velanottoa. Kuluttajavirastosta annetun tiedon mukaan viraston tiedossa ei ole tällä hetkellä yhtään pikavippiyritystä, joka mainostaisi rahojen maksamisesta tilille heti tai maksaisi rahoja yöaikaan, kun virasto oli jo puuttunut sopimattomaksi katsomaansa mainontaan ja rahojen maksamiseen yöaikaan.

Viivästyskoron määrä

Talousvaliokunta pitää asianmukaisena korkolaikiin ehdotettua täydennystä, jolla rajataan lain mukaan määräytyvää viivästyskorkoa korkeam-

man, kulutusluottosopimukseen perustuvan koron perimistä. Sopimukseen perustuvaa korkeampaa viivästyskorkoa on maksettava saman perusteen mukaan kuin ennen eräpäivää enintään 180 vuorokauden ajan velan erääntymisestä kokonaisuudessaan taikka ennen tuon ajan päättymistä annettavaan tuomioistuimen tuomion antamiseen.

Lakisääteistä viivästyskorkoa korkeamman koron maksamisen rajaamisella pyritään ehkäisemään kulutusluotoista aiheutuvia velkaantumisongelmia, kun lyhytaikaiseksi tarkoitettun luoton kustannukset kasvavat ja kasaantuvat voimakkaasti velan erääntymisen jälkeen. Rajoitus koskee tilanteita, joissa velallisen sitoumus liittyy kulutusluottoon taikka sellaiseen sopimukseen, jonka perusteella velallinen hankkii itselleen tai perheenjäsenelleen asunnon joko ostamalla tai vuokraamalla. Kuten lakivaliokuntakin toteaa, korkeat viivästyskorot eivät ole olleet ongelma pikaluotoissa, kun pikaluottoihin tyypillisesti liittyviä käsittely- ja toimituskuluja ei voida muuntaa juoksukoroksi, kun luoton maksu viivästyy.

Valvonta

Kulutusluottosäännösten noudattamista valvovat kuluttaja-asiamies, Kuluttajavirasto ja sen alaisina aluehallintoviranomaisina lääninhallitukset. Finanssivalvonta toimii valvojana silloin, kun kulutusluoton antaja on luottolaitos. Lain mukaan Kuluttajaviraston tehtävänä on turvata kuluttajien taloudellista ja oikeudellista asemaa sekä edistää ja toteuttaa kuluttajavalistusta ja -kasvatusta.

Lakivaliokunnan lausunto

Lakivaliokunta kannattaa esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä. Lakivaliokunta toteaa, että pikaluottojen tarjonnassa esiintyneisiin epäkohtiin on välttämätöntä puuttua lainsäädäntöteitse. Nyt esitetyt lainsäädäntömuutokset eivät kuitenkaan ole riittäviä, vaan pikaluottoihin liittyvien ongelmien ratkaiseminen edellyttää myös muita lainsäädäntömuutoksia.

Kulutusluottolainsäädännön kokonaisuudistus

Talousvaliokunta toteaa, että oikeusministeriössä on vireillä kulutusluottolainsäädännön kokonaisuudistus. Uudistuksen valmistelemista varten asetetun työryhmän määräaika päättyy 30.10.2009. Uuden kulutusluottodirektiivin täytäntöönpanon ohella valmisteilla ovat säännökset, joilla kulutusluottojen tarjoaminen elinkeinotoimintana edellyttää rekisteröintiä. Valiokunnalle annetun tiedon mukaan tavoitteena on, että hallituksen esitys annetaan eduskunnalle keväätuntokaudella 2010.

Talousvaliokunta korostaa, että valmisteltavalla lainsäädännöllä on pyrittävä varmistamaan luotonantajien luotettavuus ja ammattitaitoisuus sekä turvaamaan viranomaisten mahdollisuudet nykyistä tehokkaammin valvoa pikaluottoyrityksiä ja muita kulutusluottojen tarjoajia.

Talousvaliokunta ehdottaa, että eduskunta hyväksyy lausuman kuluttajansuojalain uudistuksesta (*Valiokunnan lausumaehdotus*).

*Yksityiskohtaiset perustelut***1. Laki kuluttajansuojalain 7 luvun muuttamisesta**

9 a §. Pykälässä säädetään luotonantajan velvollisuudesta todentaa luottoa hakevan henkilöllisyys huolellisesti.

Pykälän 1 momenttia on teknisesti muutettu niin, että siinä viitataan 1.9.2009 voimaan tulleisiin vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain 8 §:ssä tunnistusmenetelmälle asetettuihin vaatimuksiin.

24 §. Pykälän 3 momenttia on muutettu niin, että myös siinä viitataan edellä mainittuun lakiin.

Pykälän 1 momentissa mainittu valvontaviranomainen voi pyytää Viestintävirastolta lausunnon siitä, täyttääkö luotonantajan käyttämä sähköinen henkilöllisyyden tunnistusmenetelmä laissa säädetyt vaatimukset.

Aloitteet

Talousvaliokunta ehdottaa, että lakialoitteet ja toimenpideoitteet hylätään. Valiokunta toteaa, että aloitteissa ehdotetut toimenpiteet toteutuvat osittain hallituksen esityksellä ja osittain valmisteltavana olevalla kulutusluottolainsäädännön kokonaisuudistuksella.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että 2. ja 3. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina,

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi 7 luvun 9 a § ja 24 § muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset),

että lakialoitteet LA 56/2007 vp ja LA 103/2007 vp hylätään,

että toimenpideoitteet TPA 59/2007 vp ja TPA 17/2008 vp hylätään ja

että hyväksytään yksi lausuma (Valiokunnan lausumaehdotus).

Valiokunnan muutosehdotukset**1. lakiehdotus**

7 luku

Kulutusluotot

9 a §

Ennen kulutusluottosopimuksen päättämistä luotonantajan on todennettava luottoa hakevan henkilöllisyys huolellisesti. Jos henkilöllisyys todennetaan sähköisesti, luotonantajan on käytettävä *tunnistusmenetelmää, joka täyttää vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain (617/2009) 8 §:ssä säädetyt vaatimukset.*

(2 ja 3 mom. kuten HE)

24 §

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Viestintävirasto antaa pyynnöstä valvontaviranomaiselle 9 a §:n noudattamista valvottaessa lausunnon siitä, *täyttääkö* luotonantajan käyttämä sähköinen henkilöllisyyden tunnistamismenetelmä vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain 8 §:ssä säädetyt vaatimukset.

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa vielä tällä vaalikaudella esityksen

lainsäädännöksi, jolla säädetään kulusluottojen myöntäminen rekisteröintiä edellyttäväksi elinkeinoksi ja näin helpotetaan viranomaisten mahdollisuuksia valvoa pikaluottojen ja muiden kulusluottojen tarjoajien toimintaa sekä puuttua lainvastaiseen toimintaan sanktioiden avulla mm. poistamalla kulusluottojen tarjoaja rekisteristä. Valmisteltavalla lainsäädännöllä on pyrittävä turvaamaan myös se, että kulusluottojen tarjoajilla on riittävä ammatitaito ja että he ovat luotettavia.

Helsingissä 7 päivänä lokakuuta 2009

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jouko Skinnari /sd	Jouko Laxell /kok (osittain)
vpj.	Antti Rantakangas /kesk	Eero Lehti /kok
jäs.	Janina Andersson /vihr (osittain)	Päivi Lipponen /sd
	Hannu Hoskonen /kesk (osittain)	Marjo Matikainen-Kallström /kok
	Harri Jaskari /kok	Petteri Orpo /kok
	Anne Kalmari /kesk	Sirpa Paatero /sd
	Matti Kangas /vas	Markku Uusipaavalniemi /kesk
	Toimi Kankaanniemi /kd	Ulla-Maj Wideroos /r.
	Miapetra Kumpula-Natri /sd (osittain)	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eelis Roikonen.

VASTALAUSE 1

Perustelut

Eduskunnassa on käsitellyssä esitys pikaluotoista, jotka ovat tyypillisesti nopeasti saatavia, laina-ajaltaan lyhyitä kulutusluottoja, joiden saaminen ei edellytä vakuuksia. Lainat myönnetään tekstiviestillä tai internetissä tehtävän lainahakemuksen perusteella. Hallituksen esityksessä otetaan kantaa mm. todellisen vuosikoron esittämiseen ja luotonhakijan tunnistamiseen. Myös luottokiskontaa ja viivästyskoron määräytymistä koskevat säännökset on samassa yhteydessä otettu uudelleen arviointiin.

Vaikka esitys korjaakin monia epäkohtia, kaikkiin pikaluottojen tarjonnassa esiintyneisiin ongelmiin ei voida puuttua lainsäädännöllä. Lakivaliokunnan lausunto toteaa, että velkaongelmien ennalta ehkäisemiseksi on tärkeää parantaa kuluttajien, erityisesti nuorten, valmiuksia ymmärtää oman talouden hallintaa sekä kiinnittää huomiota sosiaalisen luotonuksen saatavuuteen. Myös talous- ja velkaneuvonnan resursien riittävyys on turvattava.

Pikavippilainojen nopea ja helppo saatavuus on aiheuttanut vaikeuksia yöllä nostettujen kulutusluottojen osalta. Hallituksen esityksessä laiksi on tämä huomioitu, mutta vain osittain. Siinä esitetään kello 23—7 välillä heattujen ja myönnettyjen kulutusluottojen varojen siirtämistä kuluttajalle vasta kello 7:n jälkeen aamulla. Selkeämpää olisi, ettei koko järjestelmä olisi yöllä käytössä. Sen vuoksi pykälää 9 c tulisi muuttaa niin, ettei pikaluottoja haettaisi eikä myönnettäisi ennen aamua kello 7.

Pikaluottojen tarjonta ei edellytä rekisteröintiä tai toimilupaa, eivätkä pikaluottoyhtykset

kuulu Finanssivalvonnan tai muun vastaavan viranomaisvalvonnan piiriin. Ongelmana on pidetty sitä, että toiminnan harjoittajat ovat vaihtuneet nopeasti. Lakivaliokunta on lausunnossaan kiirehtinyt mm. rekisteröintiä ja vastuullista luotonantoa koskevan lainsäädännön sorvaamista ja vaatinut nykyistä laajempaa ja tehokkaampaa viranomaisvalvontaa.

Tästä syystä esitämme, että myös ed. Kumpula-Natrin ym. tekemä lakialoite LA 103/2007 vp hyväksytään sisällöllisesti, jolloin nykyisen Finanssivalvonnasta annetun lain 3 §:ään lisätään uusi säännös pikaluottoyhtiöiden rekisteröinnistä ja valvonnasta. Lain 3 §:ään otettaisiin uusi 8 kohta, jolloin nykyinen 8 kohta siirtyisi 9 kohdaksi. Vastaavasti on muutettava myös luottolaitostoiminnasta annetun lain 26 §:ää.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallituksen esitykseen sisältyvät 2. ja 3. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisina,

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi 7 luvun 9 c § muutettuna (Vastalauseen muutosehdotukset) ja

että hyväksytään lakialoitteeseen LA 103/2007 vp sisältyvät uudet 4. ja 5. lakiehdotus (Vastalauseen uudet lakiehdotukset).

Vastalauseen muutosehdotukset

1.

7 luku

tään, ei sovelleta tililuoton luottorajan nostami-
seen.

Kulutusluotot

9 c §

*Kulutusluottoa ei saa myöntää kello 23:n ja
7:n välisenä aikana. Mitä tässä pykälässä sääde-*

Vastalauseen uudet lakiehdotukset

4.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään Finanssivalvonnasta 19 päivänä joulukuuta 2008 annetun lain (878/2008) 3 §:n 2 mo-
menttiin uusi 8 kohta, jolloin nykyinen 8 kohta siirtyy 9 kohdaksi, seuraavasti:

3 §

Tehtävät

***8) ylläpitää rekisteriä vakuudettomia ja alle
kolmen kuukauden pituisia pikaluottoja tarjoa-
vista yrityksistä ja valvoo niiden toimintaa***

*Laissa erikseen säädettyjen tehtäviensä to-
teuttamiseksi Finanssivalvonta:*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

5.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain 26 §:n muuttamisesta

*Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään luottolaitostoiminnasta 9 päivänä helmikuuta 2007 annetun lain (121/2007) 26 §:ään
uusi 2 momentti seuraavasti:*

26 §

Toimiluvan ilmoittaminen rekisteröitäväksi

sivalvonnan ylläpitämään rekisteriin kuten Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 3 §:n 8 kohdassa erikseen säädetään.

*Luottolaitoksen toiminnan sisältäessä va-
kuudettomien ja alle kolmen kuukauden pituis-
ten pikaluottojen tarjoamista kuluttajille tulee
luottolaitoksen toimilupa rekisteröidä Finans-*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

Helsingissä 7 päivänä lokakuuta 2009

Jouko Skinnari /sd
Miapetra Kumpula-Natri /sd
Päivi Lipponen /sd

Sirpa Paatero /sd
Matti Kangas /vas
Toimi Kankaanniemi /kd

VASTALAUSE 2

Perustelut

Kuluttajansuojalain 7 luvun 4 §:n uusi 3 momentti. Ehdotimme valiokunnan mietintöön lakiesityksen käsittelyssä kuluttajansuojalain 7 luvun 4 §:ään uudeksi momentiksi pikaluottojen kulujen (käsittely-, toimitus- ja muut kulut) ja korkojen kohtuullisuusrajaa, jonka ylittävät kokonaiskustannukset olisivat suoraan lain säännöksen perusteella kohtuuttomia.

Valiokunnassa asian käsittelyn aikana on esitetty tietoja pikaluottojen koroista ja muista luoton kuluista, jotka yhdessä muodostuvat velallisen kannalta täysin kohtuuttomiksi. Valiokunnan mietinnössä hyväksytyssä muodossa lainsäädäntö parantaa toki kuluttajan asemaa pikaluottojen osalta, mutta laki ei edelleenkään estäisi täysin kohtuuttomien luottojen perintää. Kilpailu luottoehdoista ei vaikuttane tulevaisuudessaakaan pikaluottojen luottoehtojen asettumiseen kohtuutasolle, koska pikaluottojen hakijat ovat usein tilanteessa, jossa vaihtoehtoja on vähän.

Ehdotuksemme mukaan lain 7 luvun 4 §:n uuden 3 momentin mukaan luottosopimuksissa, jotka ovat kestoltaan alle kolme kuukautta, velallisen on maksettava kohtuullista sopimuksen

mukaista korkoa velan pääomalle ja sopimuksen mukaisia kuluja, ei kuitenkaan yhteensä enempää kuin korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorro korotettuna 7 prosenttiyksiköllä.

Korkolain 12 §:ssä (340/2002) viitekorolla tarkoitetaan Euroopan keskuspankin viimeisimpään perusrahoitusoperaatioon ennen kunkin puolivuotiskauden ensimmäistä kalenteripäivää soveltamaa korkoa pyörästettynä ylöspäin lähimpään seuraavaan puoleen prosenttiyksikköön. Kyseisen puolivuotiskauden ensimmäisenä kalenteripäivänä voimassa olevaa viitekorkoa sovelletaan seuraavien kuuden kuukauden ajan.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvät 2. ja 3. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina ja

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena, paitsi johtolause ja 7 luvun 4 § muutettuina (Vastalauseen muutosehdotus).

Vastalauseen muutosehdotus

Laki

kuluttajansuojalain 7 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 20 päivänä tammikuuta 1978 annetun kuluttajansuojalain (38/1978) 7 luvun 4 a §, sellaisena kuin se on laissa 85/1993,
muutetaan 7 luvun 4, 11 a, 11 b ja 24 §, sellaisina kuin ne ovat, 4 § mainitussa laissa 85/1993, 11 a ja 11 b § laissa 29/2005 sekä 24 § laissa 385/1986 ja mainitussa laissa 85/1993, sekä
lisätään 7 luvun 4 §:ään uusi 3 momentti ja lukuun uusi 9 a—9 c ja 11 c § seuraavasti:

7 luku

Kulutusluotot

4 §

(1—2 mom. kuten TaVM)

Luottosopimuksissa, jotka ovat kestoltaan alle kolme kuukautta, velallisen on maksettava kohtuullista sopimuksen mukaista korkoa velan pääomalle ja sopimuksen mukaisia kuluja, ei kuitenkaan yhteensä enempää kuin korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko korotettuna 7 prosenttiyksiköllä. (Uusi 3 mom.)

Helsingissä 7 päivänä lokakuuta 2009

Matti Kangas /vas
Miapetra Kumpula-Natri /sd
Sirpa Paatero /sd